

6. januar 1970

Herr Thomas Blystad,

Sokna.

Gjennom major Sigurd Brevig har Universitetets Oldsaksamling fått innlevert to barrer av jern som du har funnet sammen med ca. 30 liknende barrer under en stein på gården Oppegård, Sokna.

Barrene er av stor vitenskapelig interesse for oss. Vi ville derfor være meget takknemlige om du kunne få sendt inn de resterende barrer til oss, sammen med vedlagte skjema som vi håper du vil fylle ut.

Jernbarrer ble brukt som betalingsmiddel i vikingtiden (ca. 800-1030) og middelalder, og funnet du har gjort dreier seg om et såkalt depotfunn - et bortgjemt lager.

Etter loven har du krav på enten foto med diplom eller betaling men vi vil gjerne betale deg kr. 250,- foruten diplom, så snart vi har fått inn samtlige barrer med gode opplysninger.

En representant fra museet vil komme oppover til våren eller sommeren, og vil da gjerne sette seg i forbindelse med deg, så funnstedet kan bli påvist.

Så ønsker vi deg god "jakt" senere somre. Vi er alltid glade over å få inn oldsaker til museet.

Med vennlig hilsen

Birgit Heyerdal-Larsen

30/1 - 1970

kr. 250.-

s. Thomas Blystad til

deling m.

Ola Golberg.

3510 Sokna.

Diplom.

Aksesjonsnr.:

Finnerens navn og adresse: Ola Golberg. 3510 Sokna
Thomas Blystad — " —

Gårdens eier: Anders Berg.

Gårdens navn, gårds- og bruksnummer:

Krognud Gård. Gårdsnr. 150. Br.nr. 1
Sokna.

Sogn, prestegjeld, fylke:

Ringrike kommune, Lunder ~~prestegjeld~~ s. Norderhov pvd.
Buskerud fylke.

Gjenstand:

ca. 50 jernbarrer.

Når og hvorledes ble funnet gjort? Høsten 1969. Under
lek.

Finnestedets avstand og retning fra fast bebyggelse
eller annet kjent punkt?

Finnestedets navn:

Ruds kollen.

Dybde, jordsmonn:

I en hule, under en sten.

Er det tidligere funnet mere på samme område?

Guttene har ikke tidligere hørt om noe,
og tror nok det er flere på samme
sted.

Bergseth

Universitetets kassererkontor,
Blindern,
Oslo 3.

Jeg tør be Dem vennligst oversende

Kr. 250.- (tohundreogfemti oo/100)

til

herr Thomas Blystad,
3510 Sokna,

for funn av 54 jernbarrer, Middelalder eller Vikingtid.

Oslo, 30. januar 1970.

Elsa Røyem

Herr Thomas Blystad,
Sokna.

Tusen takk for de 54 jernbarrene, som nå er katalogisert her ved museet. Det er sjelden vi ser så små barrer, så du skjønner det er et interessant funn dere har gjort. Som før nevnt vil en representant fra museet komme oppover til våren eller sommeren og undersøke stedet nærmere. Hvis det er mulig, ville det være fint om du kunne merke av steinen hvor dere fant barrene. Men det er kanskje for mye sne nå? Dessuten håper vi du kan passe på at stedet ikke blir rørt av uvedkommende.

Vi har i dag sendt deg kr. 250,-, som du må være snild å dele med Ola Golberg, siden dere var to sammen om funnet. Vedlagt følger vårt diplom, som vi også sender til vennen din.

Med vennlig hilsen

Birgit Heyerdahl-Larsen.

30. 1. 1970.

Herr Ola Golberg,

Sokna.

Tusen takk for de 54 jernbarrene, som du og Thomas Blystad fant under en stein i høst. Slike barrer ble brukt som betalingsmiddel i Vikingetid (ca. 800-1030) og Middelalder, og funnet dere har gjort dreier seg om et såkalt depot-funn d.v.s. et bortgjemt lager. Det er ikke ofte vi ser så små barrer, så du skjønner de er av stor vitenskapelig interesse for oss. Til våren eller sommeren kommer en representant for Oldsaksamlingen oppøver for å undersøke stedet nærmere.

Vi sender i dag til Thomas Blystad kr. 250.- i finnerlønn, som dere to skal dele. Vedlagt følger dessuten et diplom.

Med vennlig hilsen

Birgit Heyerdahl-Larsen.

Innberetning om befaring på Krogsrud
(gnr.150 br.nr. 1) Lunder s.,
Norderhov prestegjeld, Buskerud ,

23. mai 1970

Etterundersøkelse av funnsted for
Jernbarrer.

C 32753

Vinteren 1969/70 fikk Universitetets Oldsaksamling innsendt 54 jernbarrer og fragmenter av jernbarrer (aksjonsnr. 2/1970) funnet av to gutter, Ola Golberg og Thomas Blystad, Sokna. 23. mai 1970 foretok undertegnede sammen med de to guttene og far til den ene, Arne Golberg, en undersøkelse av funnstedet i "Urudsåsen" (eller "Rudskollen".)

Funnstedets beliggenhet.

Funnet kom for dagen i en ur ca. 3 km. i luftlinje VNV for Sokna stasjon. Ura ligger ved S-foten av en VsV-ØNØ-gående ås N for Torevatn. S for åsfoten går jernbanelinjen Sokna-Rallerud omlag i retning Ø-V, og mellom denne og Torevatn ligger veien Sokna-Rallerud. V for ura ligger en større hoppbakke med trestilas og klubbhus ved sletta (Både stilas og klubbhus er i forfall).

Nærmeste bebyggelse er mot Ø husene på Krogsrud, og mot V husene på Rud (se skisse 1).

Ura.

Ura ligger ca. 150 m ØNØ for foten av hoppbakken og ca. 100 m NNV for jernbanelinjen Sokna-Rallerud og 300-400 m NV for husene på Krogsrud. (Se skisse 2).

Befaring på Krogsrud.

Ura har form som en kile, den er bredest ved foten av åsen, ca. 40 m , og strekker seg ca. 30 m opp over åssiden.

Hellningsvinkelen er ca. 45° .

Ura er delvis mosegrodd. Der er en stor variasjon i størrelsen på steinene, fra blokker på flere tonn til håndstor stein. Fra åsfoten og sørover flater terrenget av, og her er åpen granskog.

Funnstedet. Ca. 10 m opp fra foten av ura , ca. 1 m NØ for den største blokken i Ura og ca. 7 m SSV for en 4-5 m høy loddrett bergvegg er det en åpning med største d. 70 cm mellom tre-steiner. (se skisse 3). Fra denne åpningen går det et hulrom ca. 1,5 m innover i N-lig retning. Innerst i dette hulrommet fant guttene jernbarrere under lek høsten 1969.

Undersøkelsen mai 1970

Guttene var klare over at det lå barrer igjen i hulrommet. De hadde i november 1969 sett noen som var frosset fast.

Det viste seg meget vanskelig for en voksen person å komme inn åpningen. Det var lettere for de 12 år gamle guttene, men også de hadde visse problemer med å komme skikkelig til. Det lyktes dem dog å plukke frem ca. 10 barrer. Det var imidlertid rimelig å anta at det lå flere barrer i sprekker innerst i hulrommet, og man bestemte seg for å prøve å nå rett ned på funnstedet ved å kaste ut stein. Det var ikke mulig å avdekke hele hulrommet da blokkene var for store. Man måtte utvise forsiktighet slik at ura ikke kom i bevegelse, men det lyktes å avdekke nordenden

av hulrommet hvor hovedmengden av barrene hadde ligget.

Her fant man delvis i sprekker mellom steinene, dels i muldjord (et lag på noen få cm, tydeligvis dannet av nedfalt løv) omlag 40 barrer og barrefragmenter.

Største tverrmål på funnområdet var ca. 40 cm.

Barrene

Tilsammen kom det for dagen 46 noenlunde hele barrer og 9 mindre fragmenter av barrer. Dermed er det samlede antall innkommet til Universitetets Oldsaksamling 119.

Guttene opplyste at de fleste av barrene de fant i november 1969 lå i en haug, og at de lå samme vei. Ved undersøkelsen i mai 1970 var det ikke mulig å iakta noe system. De fleste syntes å ligge i sprekker omkring det stedet der hovedmengden av barrer ble funnet.

I funnområdet var det sprekker som førte videre nedover i ura, og man må nok regne med at noen barrer er havnet her, men det kan neppe være mange.

Å utforske ura videre vil ikke være mulig uten hjelp av maskinkraft.

Samtlige barrer fra dette funn er om lag som J. Petersen, Jernbarrer, Oldtiden VII, s. 173, fig. 3 og 4.

Ikke innkomne barrer. Undertegnede fikk under befaringen opplysninger om at en del av de barrene som ble funnet høsten 1969 ikke er innkommet til Universitetets Oldsaksamling.

Grunneieren Anders Berg, familien Blystadd og familien Golberg skal oppbevare 10 barrer

Befaring på Krogsrud.

hver , og en skolelærer skal ha fått én, tilsammen 31 barrer.

Tidligere barrefunn fra Krogsrud.

I 1893 innkom et barrefunn fra Krogsrud til Universitetets Oldsaksamling (C.17158-17163). Funnet ble gjort ved uttak av stein til et vei-anleggⁿ i en Ur ved et fjell straks ovenfor gården Krogsrud i Lunder." Det meste av funnet er barrer av samme type som i det funnet som nå er kommet for dagen. Men i det gamle funnet var det også et økseblad, noen spydspisser og to jernnøkler.

Det er så godt som utelukket at de to funnene stammer fra samme ur, da det ikke var spor av steinuttak i den ura som nå ble undersøkt.

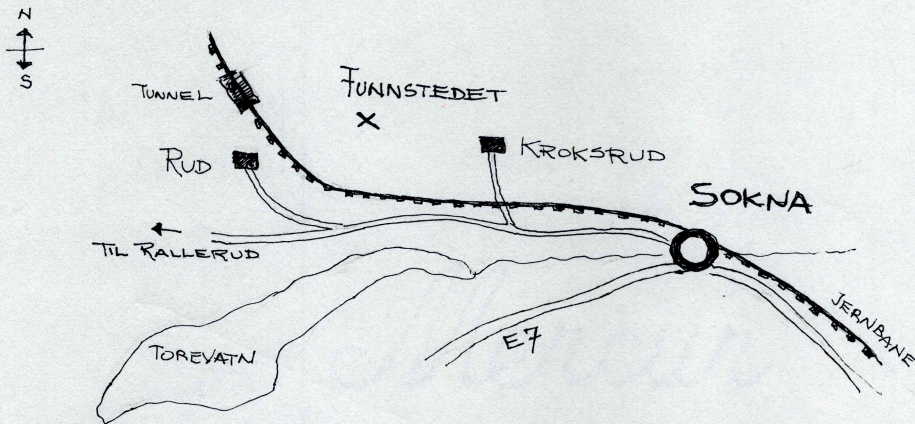
Oslo, 28. mai 1970

Olav Sv. Johansen

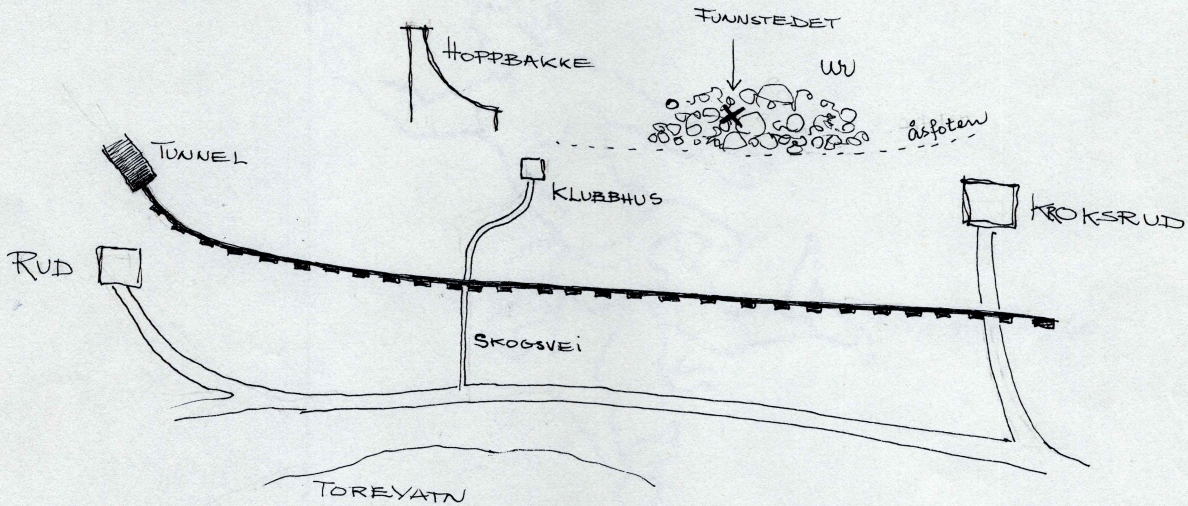
Olav Sv. Johansen

INNBERETNING OM BEFARING PÅ KROKSRUD
 (q.nr. 150, br.nr. 1) LUNDER S., NORDERHOV pgd.
 BUSKERUD.
 23 mai 1970.

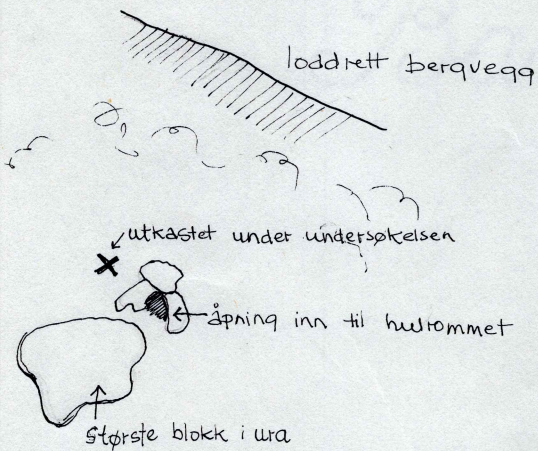
SKISSE 1

SKISSE 2

SKISSE 3

foten av ura

RYNDEN

28. mai 1970

OSVJ/GM

Herr Arne Golberg
3510 Sokna

Kjære Arne Golberg!

Mange takk for sist, ikke minst for bevertningen etter undersøkelsen i ura. Funnet har vakt stor oppmerksomhet i muséet, særlig fordi man tidligere har et liknende funn fra samme gård.

Det var en ting jeg ikke tok opp med Dem under besøket. Jeg ville først samrå meg med bestyreren av Universitetets Oldsaksamling, professor Marstrander. Thomas Blystad kom nemlig til å fortelle meg at funnet, som ble gjort ifjor høst, var større enn det vi fikk opplyst. Anders Berg, familien Blystad og De skal ha 10 barrer hver og dertil skal en skolelærer ha fått én, til sammen 31 barrer.

Et funn som dette er meget viktig kildemateriale når man skal sette sammen puslespillet som forteller vårt lands eldste historie. Det er meget riktig at man kan skaffe fullstendig informasjon. Det er derfor at det ifølge loven er innleveringsplikt for alle oldsaker.

Det er også direkte i Deres interesse at barrene kom inn til muséet, ettersom de alt er sprø og rustne. Noen år i stuetemperatur vil ikke gjøre det bedre. Her ved muséet har vi en egen konserveringsavdeling som behandler jernsaker slik at forrustningsprosessen stoppes.

Professor Marstrander fant det naturlig at slike gjenstander blir ansett som klenodier så vel av "finnervamiliene" som av grunneier, og han er villig til å returnere én barre til hver av de tre familier som depositum, når hele funnet er preparert, katalogisert og fotografert.

Jeg håper denne saken kan ordnes i all fordragelighet og vil be Dem sørge for at de 31 barrene som mangler, blir bragt inn til Universitetets Oldsaksamling , Frederiksgt. 2, Oslo l.

Med vennlig hilsen til Dem og Deres familie

Olav Sv. Johansen

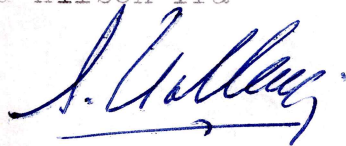
Klipp i klipparkivet

Sokna, 8/6-70.

Konservator Olav Sv. Johansen.

Fru Blystad har sagt hun selv vil ordne med de jernbarrene som befinner seg hos dem. Håper dette går i orden.

Med hilsen fra

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. Golberg', with a horizontal line underneath the name.

Arne Golberg.

~~Heinke~~

20 luh +

1 pau pagu.

Spunilun

Blyhad ?

Mus Berg ?

3510.

Soluna

1. desember 1970.

CB/EW.

Herr Arne Golberg,
3510 S o k n a .

I forbindelse med katalogisering og preparering av det store og interessante jernbarrefunnet fra Kroksrud, hvor konservator Olav Sverre Johansen foretok en etterundersökelse, er det oppstått visse uklarheter som vi håper De kan hjelpe oss med å avklare.

Iflg. Olav Sverre Johansens rapport berodde det etter at han reiste tilbake etter undersökelsen 31 barrer fordelt slik: 10 hos Dem - 10 hos gårdbruker Anders Berg - 10 hos fru Blystad og endelig 1 hos en lærer.

Avtalen var at det skulle bero 1 barre hos hver, men at disse selvsagt måtte prepareres først, da disse er svært medtatt av rust.

Den 8. juni sendte De oss 20 hele jernbarrer og et par fragmenter. På følgeskrivelsen sto det at fru Blystad har sagt at hun selv vil ordne med de jernbarrene som befinner seg hos henne. Fra Anders Berg har vi intet hørt. Vi finner det da rimelig at de 20 jernbarrer + fragmentene som De sendte inn var de som berodde hos Dem og herr Berg, mens vi intet har hørt fra fru Blystad.

Vi tillater oss å spørre om dette forholder seg slik og vil da i tilfelle ta kontakt også med fru Blystad.

På forhånd takk for hjelpen og med vennlig hilsen

D e r e s

Charlotte Blindheim.

Arne Golberg,

351o Sokna.

Sokna, 4/12-7o.

Universitetets Oldsaksamling,
Frederiks gate 2,

OSLO 1.

Deres brev datert 1.ds. med ref.CB/EW er mottatt.

De barrer som i sin tid ble sendt Dem fra funnet på Kroksrud er dem som ble oppbevart hos meg, hos And.Berg og på skolen. Det som da måtte gjenstå fra funnet, og som ikke er innsendt, må fortsatt bero hos fru Blystad.

Hun ville selv ordne med disse tingene, men har da öyensynlig ikke foretatt seg noe, og det må da være greiest at De henverder Dem direkte.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. Gulley', with a horizontal line underneath.

7. desember 1970.

CB/EW.

Familien Blystad,
3510 S o k n a .

I forbindelse med katalogisering og preparering av det store og interessante jernbarrefunnet fra Kroksrud, hvor konservator Olav Sverre Johansen foretok en etterundersøkelse, er det oppstått visse uklarheter som vi håper De kan hjelpe oss med å avklare.

Iflg. Olav Sverre Johansens rapport berodde det etter at han reiste tilbake etter undersøkelsen 31 barrer fordelt slik: 10 hos Dem, 10 hos gårdbruker Anders Berg, 10 hos herr Arne Golberg og endelig 1 hos en lærer på stedet. Fra de 3 sistnevnte steder er barrene blitt innsendt ved herr Arne Golberg, men de 10 som ble oppbevart hos Dem har vi ennå ikke fått inn. Da vi gjerne vil ha vår katalog i orden tillater vi oss å be Dem være vennlig å sende inn de 10 jernbarrer som beror hos Dem så snart som mulig. Samtlige barrer vi har fått inn var sterkt medtatt av rust, og det er om å gjøre at vi får dem preparert så raskt som mulig. Utgifter i forbindelse med innsendelsen bæres selvsagt av oss.

Vennlig hilsen

Charlotte Blindheim.

Colendaker

Universitetets oldsaksamling
Fredriksgt 2
Oslo 1.

MAJOR S. BREVIG

VASSPARET 2 - OSLO 3

14 20 32

MAJOR S. BREVIG

OSLO. 14/12 1970

VASSFARET 2 - OSLO 3

60 98 28

Universitetets Oldsaksamling,
Fredriks gate 2,
O s l o l.

Att: Førstekonservator Fru Charlotte Blindheim.

Vedrørende brev av 7. ds. til famlinen Blystad, Sokna.

Cirka midtsommers foreviste jeg for fru
Thomas Blystads 10 jernbarrer oppmontert sammen med
Oldsaksamlingens diplom.
Jeg fikk Deres samtykke til at denne montering kunne
deponeres på Oppegaard.
De meddelte meg samtidig at Oldsaksamlingen var så sterkt
belastet med preparering, at det ikke ble aktuelt å
behandle disse 10 barrer før omkring nytt-år, og fandt
De at disse 10 barrer da kunne henge på Oppegaard til
den tid dette ble aktuelt.
Fruen bad meg samtidig skaffe et fotografi av kolleksjonen
for Oldsaksamlingens arkiv.

Jeg beklager at min datter, fru Blystad, har
vært noe "lang i avtrekket".

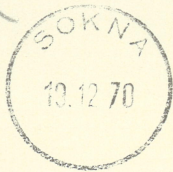
Filmen er nu til fremkalling.

Jeg er fra imorgen bortreist inntil 6. januar,
men skal straks ved hjemkomsten møte med barrene.

Fotografiet har jeg bedt fru Blystad sende
straks det foreligger fremkaldt.

Vennlig hilsen
Sigurd Brevig.

Ad Baryferin
fra Sokna.

Universitetets Oldsaksamling.

Fredriksgt. 2

Oslo 1.

Inger Blystad
3510 SOKNA

19.12.70.

ARNE BLYSTAD
SOKNA

Fru Charlotte Blindheim,

vedlagt følger et fotografi
av barrene vi har her. Jeg
beklager at jeg er sent ute
med det!

Jeg henviser til brev av

14/12 til Dem fra major

Brewing.

Med hilsen

Inger Blystad.

UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING
I OSLO

til på det beste tabbe
siden 1700-1750
1700

DE UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLINGENS
KUNSTNERE

med støtte fra det norske folk

Oslo, den 20. januar 1900.

Christophersen
KUNSTNERE

23.4.71

Major Sigurd Brevik

Vassfare 2

Oslo 3

Angående 10 jernbarrer fra Krogsrud (150-1), Lunder s.,
Norderhov p. Buskerud.

De 10 jernbarrene er preparert - elektrolyse og vokset.
En av barrene var så rustet at den gikk i to under
elektrolysen.

Vennlig hilsen

Perry Rolfsen